

บทที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัยและลักษณะทั่วไปของข้อมูล

การเก็บข้อมูลและการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลในศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่สามารถให้ความรู้และข้อมูลในเรื่องการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาแก่ประชากรได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเลือกจากเขตในกรุงเทพมหานครรวมทั้งสิ้น 36 เขต ได้แก่ 1)เขตคลองสาน 2)เขตบางเขน 3)เขตคูสิต 4)เขตคลองตัน 5)เขตบางกอกน้อย 6)เขตบางกอกใหญ่ 7)เขตบางขุนเทียน 8)เขตบางซื่อ 9)เขตบางคอแหลม 10)เขตบางพลัด 11)เขตบางรัก 12)เขตปทุมวัน 13)เขตคลองเตย 14)เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย 15)เขตบางกะปิ 16)เขตบึงกุ่ม 17)เขตราชเทวี 18)เขตจอมทอง 19)เขตจตุจักร 20)เขตดอนเมือง 21)เขตธนบุรี 22)เขตพญาไท 23)เขตพระนคร 24)เขตภาษีเจริญ 25)เขตมีนบุรี 26)เขตยานนาวา 27)เขตราษฎร์บูรณะ 28)เขตลาดกระบัง 29)เขตสัมพันธวงศ์ 30)เขตสาทร 31)เขตหนองแขม 32)เขตหนองจอก 33)เขตลาดพร้าว 34)เขตประเวศน์ 35)เขตห้วยขวาง 36)เขตพระโขนง โดยแบ่งศูนย์บริการสาธารณสุขจากทั้ง 36 เขตออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้ (สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพฯ, 2536)

1. ศูนย์บริการฯ ชั้นใน มี 10 เขต ได้แก่ 1)เขตพระนคร 2)เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย 3)เขตปทุมวัน 4)เขตสัมพันธวงศ์ 5)เขตบางรัก 6)เขตราชเทวี 7)เขตสาทร 8)เขตคูสิต 9)เขตบางซื่อ 10)เขตพญาไท

2. ศูนย์บริการฯ ชั้นกลาง มี 15 เขต ได้แก่ 1)เขตคลองสาน 2)เขตบางกอกน้อย 3)เขตบางพลัด 4)เขตบางกอกใหญ่ 5)เขตคลองเตย 6)เขตจตุจักร 7)เขตภาษีเจริญ 8)เขตยานนาวา 9)เขตห้วยขวาง 10)เขตพระโขนง 11)เขตบางเขน 12)เขตบางกระปิ 13)เขตลาดพร้าว 14)เขตจอมทอง 15)เขตราษฎร์บูรณะ

3. ศูนย์บริการฯ ชั้นนอก มี 11 เขต ได้แก่ 1)เขตบางคอแหลม 2)เขตธนบุรี 3)เขตหนองจอก 4)เขตดอนเมือง 5)เขตประเวศ 6)เขตบึงกุ่ม 7)เขตมีนบุรี 8)เขตลาดกระบัง

9) เขตบางขุนเทียน 10) เขตคลองสาน 11) เขตหนองแขม

จากการแบ่งกลุ่มดังกล่าวมาสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) จากศูนย์บริการฯ ชั้นใน 1 เขต ศูนย์บริการฯ ชั้นกลาง 2 เขต ศูนย์บริการฯ ชั้นนอก 1 เขต ได้ดังนี้

- 1) ศูนย์บริการฯ ชั้นใน ได้แก่ เขตราชเทวี
- 2) ศูนย์บริการฯ ชั้นกลาง ได้แก่ เขตคลองเตย และเขตบางเขน
- 3) ศูนย์บริการฯ ชั้นนอก ได้แก่ เขตหนองจอก

การเตรียมแบบสัมภาษณ์และลักษณะของแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กระจายแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนรวมทั้งสิ้น 47 ข้อ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก) ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือน สถานที่ทำงานของมารดา สถานภาพสมรส

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรและการเลี้ยงดู ได้แก่ จำนวนบุตร อายุของบุตรคนสุดท้ายนับถึงวันที่สัมภาษณ์ ระยะเวลาการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ผู้แนะนำให้เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา สาเหตุของการหยุดเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา การเลี้ยงบุตรด้วยนมผสม สาเหตุของการเลี้ยงบุตรด้วยนมผสม และสาเหตุของการหยุดเลี้ยง ระยะเวลาที่เริ่มให้นมผสม ผู้แนะนำให้ให้นมผสม ประเภทของอาหารที่ให้แก่บุตรคนสุดท้ายในปัจจุบัน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง ประสิทธิภาพในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ความรู้ของสตรีเกี่ยวกับประโยชน์ของนมมารดา

ภายหลังการเตรียมแบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการมีขั้นตอนดังนี้

1. การทดสอบแบบสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงในเนื้อหา และแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับสตรีที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มประ

ชากรที่จะศึกษา จำนวน 10 ราย (โดยเลือกจากสตรีผู้มารับบริการในศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชน เขตมีนบุรี) ซึ่งพบว่า กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์นี้ เข้าใจคำถามแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ดี

2. การเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ นำมาใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่างที่จะศึกษา ผู้วิจัยเริ่มสัมภาษณ์ตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2538-วันที่ 20 ธันวาคม 2538 รวมเวลาที่สัมภาษณ์ 3 เดือน 10 วัน โดยเริ่มตั้งแต่เวลา 09.00 น.-14.00 น. ซึ่งสัมภาษณ์จากสตรีซึ่งมีบุตรคนสุดท้าย ห่วงอายุ 0-36 เดือนที่มารับบริการทุกประเภท จากศูนย์บริการฯ ที่ตกเป็นตัวอย่างได้แก่ คลินิกวางแผนครอบครัว คลินิกสุขภาพเด็กดี คลินิกโรคผิวหนัง เป็นต้น โดยมีผู้สัมภาษณ์ 4 คนคือนางสาว ชนิษฐา เทียบทอง, นางสาวหนึ่งฤทัย มงคลวิบูลย์ผล, นายพิทักษ์ คู่เจริญถาวรและนางยุพาพร หงษ์ชูเวช ภายหลังจากสัมภาษณ์ทุกอาทิตย์ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้ง

3. การจัดระเบียบของข้อมูล นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาลงรหัสโดยผู้วิจัยเป็นผู้ลงรหัสเอง ทั้งหมด จากนั้นนำมาจัดข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์และตรวจสอบความถูกต้องและความคล่องของข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง

หน่วยตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้

กำหนดคุณลักษณะของกลุ่มประชากรที่จะศึกษา เมื่อผู้วิจัยกำหนดพื้นที่เรียบร้อยแล้ว จึงกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง ดังนี้

- 1) สตรีที่มีบุตรคนสุดท้าย ห่วงอายุ 0-36 เดือน
- 2) มารับบริการในศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนที่ตกเป็นตัวอย่างทั้ง 4 เขต
- 3) กำหนดจำนวนประชากร ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์สตรีที่มีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ทุกรายในแต่ละเขตละ 100 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

- ก. ตัวแปรตาม คือ การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา
- ข. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
  - 1) ปัจจัยทางประชากร
    - 1.1 อายุของมารดา

- 1.2 จำนวนบุตร
- 2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม
  - 2.1 อาชีพของมารดา
  - 2.2 ระดับการศึกษาของมารดา
  - 2.3 รายได้ครัวเรือน
  - 2.4 สถานที่ทำงานของมารดา
  - 2.5 สถานภาพการทำงานของมารดา
- 3) ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 เขตที่อยู่
  - 3.2 ผู้ให้คำแนะนำเรื่องการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา

นิยามตัวแปรและการแบ่งกลุ่มตัวแปร

1. การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา หมายถึง ระยะเวลาการใช้นมมารดาเพื่อเลี้ยงทารก ซึ่งอาจจะใช้นมมารดาอย่างเต็มหรือใช้นมอื่นเลี้ยงร่วมด้วยก็ได้ (จากแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 2 ข้อ 207) แล้วนำค่าตอบที่ได้มาจัดกลุ่มใหม่ uly แบ่งกลุ่ม เป็น
  - 1.1 0-1 เดือน
  - 1.2 2-3 เดือน
  - 1.3 4-6 เดือน
  - 1.4 7-12 เดือน
  - 1.5 13-36 เดือน
2. อายุของมารดา หมายถึงอายุเต็มของสตรีเมื่อครบรอบวันเกิดครั้งสุดท้าย uly แบ่งกลุ่มเป็น
  - 2.1 อายุน้อย หมายถึง 20ปีและต่ำกว่า
  - 2.2 อายุปานกลาง หมายถึง 21-25 ปี
  - 2.3 อายุมาก หมายถึง 26 ปีขึ้นไป
3. รายได้ครัวเรือน หมายถึง รายได้ของสตรีและสามีต่อเดือน รายได้นี้หมายถึงรายได้จากการทำงาน เงินเดือน ค่าเช่า เงินปันผล ดอกเบี้ยและจากแหล่งอื่น ๆ uly จะแบ่งรายได้ครัวเรือนออกเป็น 3 กลุ่มคือ
  - 3.1 รายได้ต่ำ หมายถึง 7,000บาทและต่ำกว่า
  - 3.2 รายได้ปานกลาง หมายถึง 7,001-12,000บาท
  - 3.3 รายได้สูง หมายถึง 12,001บาทและสูงกว่า
4. อาชีพของมารดา หมายถึงอาชีพของสตรีที่ตกเป็นตัวอย่างในระยะ 1 ปีก่อนการเก็บข้อมูล ซึ่งแบ่งกลุ่มคือ
  - 4.1 ผู้ใช้วิชาชีพและงานบริหาร
  - 4.2 ค้าขาย เสมียน
  - 4.3 กรรมกร

- 4.4 แม่บ้าน ว่างงาน กำลังทำงานทำ เกษตรกรรม
5. ระดับการศึกษาของมารดา หมายถึง ระดับการศึกษาที่จบสูงสุดของสตรี แบ่งเป็น
- 5.1 จำนวนปีที่ศึกษา 6 ปีและต่ำกว่า
- 5.2 จำนวนปีที่ศึกษา 7-12 ปี
- 5.3 จำนวนปีที่ศึกษา 13 ปีขึ้นไป
6. สถานที่ทำงานของมารดา แบ่งเป็น
- 6.1 ทำงานนอกบ้าน
- 6.2 ทำงานในบ้านและละแวกบ้าน
7. สถานภาพการทำงานของมารดา แบ่งเป็น
- 8.1 นายจ้าง ทุนส่วน งานอิสระ
- 8.2 ลูกจ้าง
- 8.3 ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ
8. จำนวนบุตรที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน แบ่งเป็น
- 9.1 มีบุตร 1 คน
- 9.2 มีบุตรมากกว่า 1 คน
9. ความรู้ของมารดาเกี่ยวกับประหยชนของนมมารดา หมายถึง ความรู้ของสตรีเกี่ยวกับประหยชนของนมมารดาว่ามีประหยชนดังนี้ (จากแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 3 ข้อ3081-3084)
- ก. ทำให้เกิดภาวะระดูขาดหลังคลอด(postpartum amenorrhea)
- ข. เพิ่มภูมิคุ้มกันทารกแก่ทารก
- ค. ประหยค สะดวก สะอาด ปลอดภัย
- ง. ผลดีต่อจิตใจแม่และลูก
- โยยหน้าคำตอบจากแบบสัมภาษณ์ข้อดังกล่าวมาให้คะแนนคือ
- ตอบว่า "ใช่" ให้คะแนน 1 คะแนน
- ตอบว่า "ไม่ใช่" ให้คะแนน 0 คะแนน
- ตอบว่า "ไม่แน่ใจ" ให้คะแนน 0 คะแนน
- ตอบว่า "ไม่ทราบ, ไม่ตอบ" ให้คะแนน 0 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมารวมกันแล้วจัดกลุ่มใหม่โดยแบ่งกลุ่ม เป็น

10.1 ความรู้มาก (3-4 คะแนน)

10.2 ความรู้น้อย (0-2 คะแนน)

10. ผู้ให้คำแนะนำ เรื่องการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา แบ่งเป็น

10.1 สื่อสารมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ หนังสือนวนิยาย
โปสเตอร์

10.2 โรงพยาบาลหรือคลินิก

10.3 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่ทำงานในสถานบริการสาธารณสุขสังกัดกรุงเทพมหานคร

10.4 เพื่อน เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน

11. เขตที่อยู่ หมายถึงเขตในกรุงเทพมหานครซึ่งสตรีที่เป็นหน่วยตัวอย่างตั้งบ้านเรือนอยู่ใน

ปัจจุบัน แบ่งเป็น

11.1 เขตกรุงเทพฯชั้นใน ซึ่งมีจำนวน 10 เขต ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เขตราชเทวี

11.2 เขตกรุงเทพฯชั้นกลาง ซึ่งมีจำนวน 15 เขต ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เขต

คลองเตยและเขตบางเขน

11.3 เขตกรุงเทพฯชั้นนอก ซึ่งมีจำนวน 11 เขต ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เขต

หนองจอก

ลักษณะทั่วไปของข้อมูล

ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำแนกตามลักษณะทางประชากรคือ อายุ ลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม คือ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานที่ทำงาน สถานภาพการทำงาน รายได้ครัวเรือน ซึ่งได้แสดงจำนวนและอัตราร้อยละของประชากรตัวอย่างปรากฏในตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างในตารางที่แสดงอาจไม่เท่ากันทุกตัวแปร ทั้งนี้เพราะมีการตัดจำนวนตัวอย่างที่มืพรทบ น่คอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา สำหรับลักษณะทั่วไปของข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

1. อายุของมารดา เมื่อจำแนกประชากรที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาพบว่ากลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดเป็นมารดาอายุ 26 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาคือมารดาในกลุ่มอายุ 21-25 ปี และมารดาในกลุ่มอายุ 14-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.5 และ 30.0 ตามลำดับโดยมีอายุเฉลี่ย 24 ปี
2. ระดับการศึกษาของมารดา พบว่าการศึกษาของมารดาส่วนใหญ่คือร้อยละ 50.0 เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ตามลำดับคิดเป็นร้อยละ 32.0 และ 18.5
3. อาชีพของมารดา เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับอาชีพของมารดาที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ พบว่าส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านหรือว่างงาน ร้อยละ 36.5 รองลงมาคือเสมียน พนักงานและค้าขาย ร้อยละ 28.5 และกลุ่มอาชีพงานบริหารน้อยที่สุด ร้อยละ 10.8
4. สถานที่ทำงานของมารดา พบว่าครึ่งหนึ่งของประชากรที่ตกเป็นตัวอย่างมีสถานที่ทำงานอยู่นอกบ้านถึงร้อยละ 50.0 และรองลงมาคือแม่บ้านหรือว่างงาน และทำงานในบ้านร้อยละ 36.5 และ 13.5 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากภาวะบีบคั้นทางเศรษฐกิจทำให้สตรีต้องออกมาทำงานเพื่อจุนเจือครอบครัว ซึ่งงานส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม หรืองานที่ต้องใช้แรงงานซึ่งสถานที่ทำงานมักอยู่ไกลบ้าน
5. สถานภาพการทำงานของมารดา พบว่าประชากรที่ศึกษาอยู่ในสถานภาพลูกจ้างเป็น

ส่วนใหญ่คือร้อยละ 37.3 รองลงมาคือ กลุ่มแม่บ้านและว่างงานร้อยละ 36.5 เนื่องจากประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่ เป็นผู้มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และประกอบอาชีพใช้แรงงานจึงมีสถานภาพลูกจ้าง ไม่เอื้ออำนวยต่อการนำบุตรมาเลี้ยงขณะทำงานหรือระหว่างพักได้

6. สถานภาพสมรสของมารดา พบว่ามารดาส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคือร้อยละ 97.5 และอีกร้อยละ 2.5 มีสถานภาพสมรสหย่า แยกหรือหม้าย

7. รายได้ครัวเรือน พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในระดับสูงคือมากกว่า 12,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือรายได้ระดับต่ำกว่า 7,000 บาท (ร้อยละ 32.3) โดยมีรายได้เฉลี่ย 12,746 บาท

8. ความรู้ของมารดาเกี่ยวกับประยชน์ของนมมารดา พบว่ามารดาส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับประยชน์ของนมมารดาอยู่ในระดับคะแนนที่สูงคือร้อยละ 79.3 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.81 จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน

9. ความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง จากการศึกษาครั้งนี้พบว่ามารดาส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีสุขภาพแข็งแรง ร้อยละ 93.7

10. ประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา พบว่ามารดาส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ร้อยละ 93.7

11. จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ โดยมีเฉลี่ยส่วนใหญ่มีบุตรเพียง 1 คน ร้อยละ 73.8

12. เพศของบุตรคนสุดท้าย พบว่ามารดามีบุตรเพศชายร้อยละ 59.5 และเพศหญิงร้อยละ 40.5

13. อายุของบุตรคนสุดท้าย พบว่าบุตรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 0-12 เดือน คิดเป็นร้อยละ 67.3 โดยมีอายุเฉลี่ย 11.5 เดือน

14. การเลี้ยงบุตรคนสุดท้ายของคู่สมรส พบว่าร้อยละ 70 ของมารดาทั้งหมดเคยเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาซึ่งอาจจะเลี้ยงควบคู่กับนมประเภทอื่นด้วยและในปัจจุบัน (ขณะสัมภาษณ์) เลี้ยงแล้ว มีเพียงร้อยละ 6 เท่านั้นเคยเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเลย
15. สาเหตุของการเลิกเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านการประกอบอาชีพ ร้อยละ 41.2 รองลงมาคือได้รับคำแนะนำจากผู้อื่นร้อยละ 24.0
16. ผู้ให้คำแนะนำเรื่องการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา พบว่ามารดาได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาจากโรงพยาบาลหรือคลินิกถึงร้อยละ 52.2 รองลงมาคือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 35.7
17. เขตที่อยู่ พบว่า สตรีส่วนใหญ่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นกลางร้อยละ 50.0 อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นในและชั้นนอกเท่าๆกัน คือร้อยละ 25.0

ตารางที่ 1 ร้อยละของสตรี จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ สถานที่ทำงาน สถานภาพการทำงาน สถานภาพสมรส รายได้ครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของนมมารดา ความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับสุขภาพของตนเองระหว่างตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย และประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา

ข้อมูล เกี่ยวกับสตรีที่ตก เป็นตัวอย่าง	ร้อยละ (N)
อายุของมารดา	
- 14-20 ปี	30.0(120)
- 21-25 ปี	33.5(134)
- 26 ปีขึ้นไป	36.5(146)
รวม	100.0(400)
$\bar{X}$ =24.43 ปี	
ระดับการศึกษาของมารดา	
-ประถมศึกษา(0-6ปี)	49.5(198)
-มัธยมศึกษา(7-12ปี)	32.0(128)
-สูงกว่ามัธยมศึกษา(13 ปีขึ้นไป)	18.5(74)
รวม	100.0(400)
อาชีพของมารดา	
-วิชาชีพและงานบริหาร	10.8(43)
-เสมียน,พนักงาน,ค้าขาย	28.5(114)
-กรรมกร,ลูกจ้าง,ช่าง	22.0(88)
-แม่บ้าน,ว่างงาน,กำลังหางานทำ,เกษตรกร	38.8(155)
รวม	100.0(400)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับสตรีที่ตก เป็นตัวอย่าง	ร้อยละ (N)
สถานที่ทำงานของมารดา	
-ทำงานนอกบ้าน	50.0(200)
-ทำงานในบ้านหรือละแวกบ้าน	13.5(54)
-แม่บ้าน,ว่างงาน,กำลังหางานทำ	36.5(146)
รวม	100.0(400)
สถานภาพการหางานของมารดา	
-นายจ้าง งานอิสระ ทุนส่วนตัว	15.3(61)
-ลูกจ้าง พนักงาน	37.3(140)
-ข้าราชการ,รัฐวิสาหกิจ	11.0(44)
-แม่บ้าน,ว่างงาน,กำลังหางานทำ	36.5(146)
รวม	100.0(400)
สถานภาพสมรสของมารดา	
-สมรส	97.5(390)
-หย่า แยก หม้าย	2.5(10)
รวม	100.0(400)
รายได้ครัวเรือน	
- 1,000-7,000 บาท	32.3(129)
- 7,001-12,000 บาท	27.5(110)
- 12,001 บาทขึ้นไป	36.8(147)
- ไม่ทราบ,ไม่ตอบ	3.5(14)
รวม	100.0(400)

$\bar{X}$ =12,746.68 บาท/เดือน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับสตรีที่ตกเป็นตัวอย่าง	ร้อยละ (N)
ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของนมมารดา	
-น้อย (คะแนน 0-2)	20.7(83)
-มาก (คะแนน 3-4)	79.3(317)
รวม	100.0(400)
$\bar{X} = 2.81$ คะแนน	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง	
-ไม่แข็งแรง	6.3(25)
-แข็งแรง	93.7(375)
รวม	100.0(400)
ประสบการณ์การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา	
-ไม่เคย	6.3(25)
-เคย	93.7(375)
รวม	100.0(400)

หมายเหตุ

ความรู้เกี่ยวกับประยชน์ของนมมารดา นาคำตอบที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 3
ข้อ 3081-3084 มาให้คะแนนและนาคะแนนที่ได้มารวมกันและแบ่งกลุ่มใหม่ โดยมีร้อยละของการ
ตอบถูก และผิดในแต่ละข้อคำถามดังนี้

1. ทำให้เกิดภูมิคุ้มกันทานแก่บุตร	ร้อยละ
ตอบถูก	83.3(333)
ตอบผิด	16.7(67)
2. มีผลต่อจิตใจแม่และลูก	
ตอบถูก	89.0(356)
ตอบผิด	11.0(44)
3. สะอาด ประหยัด ปลอดภัย	
ตอบถูก	90.0(360)
ตอบผิด	10.0(40)
4. เกิดภาวะระดูขาดหลังคลอด	
ตอบถูก	17.8(71)
ตอบผิด	82.2(329)

จากนั้นให้คะแนนข้อที่ตอบถูกข้อละ 1 คะแนน

ข้อที่ตอบผิดข้อละ 0 คะแนน

นาคะแนนที่ได้มารวมกันและแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่มีคะแนนน้อย คือมีคะแนนรวม 0-2 คะแนน

กลุ่มที่มีคะแนนมาก คือมีคะแนนรวม 3-4 คะแนน

ตารางที่ 2 ร้อยละของสตรี จำนวนคำถามจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ เพศของบุตรคนสุดท้าย อายุของ-
บุตรคนสุดท้าย การเลี้ยงบุตรคนสุดท้ายด้วยนมมารดา สาเหตุของการเลิกเลี้ยงบุตร
คนสุดท้ายด้วยนมมารดา ผู้แนะนำเรื่องการเลี้ยงบุตรคนสุดท้ายด้วยนมมารดาและ
เขตที่อยู่

ข้อมูล	ร้อยละ (N)
จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่	
- 1 คน	73.8(295)
- มากกว่า 1 คน	26.2(105)
รวม	100.0(400)
$\bar{X}=1.33$ คน	
เพศของบุตรคนสุดท้าย	
- ชาย	59.5(238)
- หญิง	40.5(162)
รวม	100.0(400)
อายุของบุตรคนสุดท้าย	
- 0-12 เดือน	67.3(269)
- 13-24 เดือน	23.0(92)
- 25-36 เดือน	9.7(39)
รวม	100.0(400)
$\bar{X} =11.47$ เดือน	
การเลี้ยงบุตรคนสุดท้ายด้วยนมมารดา	
-ไม่เคยเลี้ยง	6.0(24)
-เคยเลี้ยงและหยุดไปแล้ว	70.0(280)
-ยังเลี้ยงอยู่	24.0(96)
รวม	100.0(400)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	ร้อยละ (N)
สาเหตุของการเลิกเลี้ยงบุตรคนสุดท้ายด้วยนมมารดา	
-ด้านอาชีพของมารดา	41.2(148)
-ได้รับคำแนะนำ	24.0(86)
-สุขภาพของมารดา	18.3(66)
-กลัวเสียหวัชตรง	4.5(16)
-ลูกไม่ยอมกินนม	5.3(19)
-ไม่เคยเลี้ยง	6.7(24)
รวม	100.0(400)
ผู้แนะนำเรื่องการเลิกเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา	
-สื่อสารมวลชน	4.3(16)
-โรงพยาบาลหรือคลินิก	52.2(193)
-เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	35.7(132)
-เพื่อน	7.8(29)
รวม	100.0(370)
เขตที่อยู่อาศัยในกรุงเทพฯ	
-เขตชั้นใน	25.0(100)
-เขตชั้นกลาง	50.0(200)
-เขตชั้นนอก	25.0(100)
รวม	100.0(400)